

Crna Gora

JU Dom starih "Nikšić"

IZVJEŠTAJ O RADU JU DOM STARIH "NIKŠIĆ"
za 2022. godinu

Nikšić, januar 2023. godine

SADRŽAJ

SLUŽBA ZA SOCIJALNI RAD	3
SLUŽBA ZA OPŠTE I PRAVNE POSLOVE	14
SLUŽBA ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE	16
SLUŽBA ZA NJEGU I ZDRAVSTVENU ZAŠTITU.....	18
SLUŽBA ODRŽAVANJA.....	22
KUHINJSKA SLUŽBA.....	23

SLUŽBA ZA SOCIJALNI RAD

Službu za socijalni rad sačinjavaju rukovoditeljka službe, psihološkinja, socijalna radnica, radno-okupacioni terapeut i tri radno-okupaciona saradnika/ce.

Socijalna služba je u okviru svojih nadležnosti vršila procjenu budućih korisnika, njihovih potreba, priprema korisnika za smještaj u dom, planiranje potrebnih usluga, kao i svih neophodnih aktivnosti za što bolju realizaciju planiranih ciljeva. Želimo da budemo prepoznati kao ustanova koja postavlja visoke standarde u kvalitetu pružanja svojih usluga budućim korisnicima.

Zaposleni u socijalnoj službi u kontinuitetu održavaju kontakte sa potencijalnim korisnicima. Prijavljeni korisnici svakodnevno iskazuju zadovoljstvo i zahvalnost zbog realizovanih aktivnosti, a to je dokaz da smo se maksimalno posvetili svakom od njih i da želimo samo ono što je najbolje za njih. Tokom protekle godine za smještaj u JU Dom starih „Nikšić“ prijavilo se 157 korisnika. Napominjemo da se broj korisnika koji su zainteresovani za smještaj u JU Dom starih „Nikšić“ iz dana u dan povećava. Socijalna služba će kao i do sad i dalje raditi na formiranju pozitivnog odnosa prema institucionalnom smještaju starijih, a tako i na eliminaciji postojećih predrasuda, kako bismo omogućili korisnicima da provedu „jesen života“ na najbolji mogući način, uz brigu i pažnju.

UKUPAN BROJ PRIJAVLJENIH KORISNIKA PO ODJELJENJIMA	BROJ KORISNIKA
GERIJARIJA	91
PALIJATIVNA NJEGA	35
PSIHOGERIJARIJA	9
DEMENCIJA	22
UKUPAN BROJ	157

Rad na procedurama od važnosti za samu službu i ustanovu

U proteklom periodu, izrađene su procedure koje su od velikog značaja za rad same službe, ali i ustanove. Riječ je o:

- ❖ Internoj proceduri za prijem korisnika u JU Dom starih „Nikšić“,
- ❖ Internoj proceduri o definisanju radno-okupacione terapije u JU Dom starih „Nikšić“,

- ❖ Proceduri o mjerama i aktivnostima u slučaju incidentnih događaja koji mogu da ugroze bezbjednost i život korisnika u JU Dom starih „Nikšić“,
- ❖ Proceduri o primjeni neophodnih mjera u cilju sprečavanja korisnika od povrijeđivanja, samopovrijeđivanja i nanošenja materijalne štete u JU Dom starih „Nikšić“,
- ❖ Proceduri o zaključavanju ulaznih vrata tokom noći i u visoko rizičnim situacijama u JU Dom starih „Nikšić“,
- ❖ Proceduri o nadzoru pri obavljanju dnevnih aktivnosti i ulasku i izlasku korisnika;
- ❖ Proceduri o posjetama i sprečavanju ulaska neovlašćenih lica u JU Dom starih „Nikšić“.

Procedure su pisane na način da se postupa na najbolji mogući način, kako bi se zaštitila prava i interesi korisnika i ustanove.

U protekloj godini, zaposleni u pomenutoj službi su permanentno nadograđivali svoja stručna znanja i vještine tako što su svakog mjeseca pohađali obuke i bili aktivni učesnici/panelisti na okruglim stolovima. Ovdje ćemo navesti o kojim obukama je riječ:

Topao dom za treće doba - Unapređenje znanja i vještina stručnih radnika/ca u radu sa potencijalnim pružaocima usluge porodičnog smještaja (JU Dom starih "Podgorica" - mart 2022. godine)

Obrađen je koncept usluge porodičnog smještaja kroz normativni okvir i istorijat porodičnog smještaja u Crnoj Gori, istaknut je značaj promocije porodičnog smještaja kao i važnost komunikacije sa starijima. Govorilo se o potrebama starijih lica, o prevazilaženju i suočavanju sa osjećajem gubitka i tugovanja, kao i o komunikaciji sa korisnicima, gdje su kolege iz drugih Domova podijelile iskustva i pojedinačne priče nekih korisnika (situacija sa kojima se svakodnevno sreću i načina na koji reaguju na iste). Ovo je bilo od velikog značaja za nas, koje tek očekuje otvaranje Doma i prijem prvih korisnika, a pogotovo za kolege koji će neposredno raditi sa budućim korisnicima.

Osnove psihološkog savjetovanja (NVO "Impuls" - april 2022. godine)

Ciljevi obuke bili su: povećan kvalitet u pružanju savjetodavnih usluga u skladu sa savremenim pristupima u savjetodavnom radu i standardima usluga socijalne zaštite; obezbjeđena kvalitetna i dostupna podrška korisnicima usluga; povećane kompetencije stručnjaka koji se bave savjetodavnim radom, odnosno pružanjem usluge savjetovanja; kontinuirano profesionalno usavršavanje stručnih radnika. Ista je bila usmjerena ne samo na to da polaznici proširuju svoja teorijska i praktična znanja, već i da bliže upoznaju sebe i da se podstaknu na to da i u budućem periodu budu usmjereni na taj proces. Takođe, predstavljen je konstruktivan način čuvanja psihološkog zdravlja kroz pozitivan odnos prema sebi. Tehnike i vještine koje su se obrađivale na obuci imaće značajnu primjenu tokom radnog angažmana što će svakako doprinijeti adekvatnijem radu sa korisnicima.

Obuka za zaposlene na poslovima radno-okupacione terapije (Hobby Art Centar - maj 2022. godine)

Zaposleni su imali priliku da se upoznaju sa različitim dekupaž tehnikama (mixed media na platnu i starom albumu, dekupaž na staklu, obrnuti dekupaž, salvetna tehnika, izrada nakita, filcovanje vune, ukrašavanje šolja uz pomoć posebnih akrilnih boja za hladno bojanje i šablona za ovu dekupaž tehniku), a sve u cilju stvaranja što kvalitetnije i raznovrsnije ponude budućim korisnicima u okviru radno-okupacione terapije. Prezentacija materijala i tehnika omogućila je da zaposleni kreiraju i naprave zaista inspirativnu zbirku predmeta nakita, ukrašenog stakla, predmeta od filcovane vune, dekupaža, redizajna. Potreban materijal obezbijedila je uprava doma, a u organizaciji i sprovođenju ovih kreativnih aktivnosti pomogao je Hobby Art Centar Nikšić.

Okrugli sto na temu "Presjek stanja u oblasti demencije na sjeveru Crne Gore" (Zavod "Krog" i Udruženje "Impuls" - maj 2022. godine)

Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici Delegacije Evropske unije, Ambasade republike Slovenije, Ministarstva zdravlja, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, centara za socijalni rad, Crvenog krsta Crne Gore, Crvenog krsta Nikšić, Dnevnog boravka za stare Nikšić, lokalnih samouprava, Dnevnog centra za osobe sa demencijom Nikšić i Doma starih "Nikšić". Svako od predstavnika pomenutih institucija govorio je o mogućnostima i prilikama za pružanje podrške osobama oboljelim od demencije i njihovim negovateljima. Bilo je riječi o formiranju radne grupe za pripremu akcionog plana za upravljanje demencijom na sjeveru Crne Gore, te uključivanju osoba oboljelih od demencije i njihovih negovatelja u okviru nove *Strategije razvoja sistema socijalne zaštite starijih*. NVO "Impuls" i Zavod "Krog" su se obavezali da, nakon okruglog stola sa učesnicima istog, iniciraju formiranje radne grupe u kojoj će svi relevantni predstavnici uzeti aktivno učešće u rešavanju ovog pitanja.

Obuke u Domovima starih "Pljevlja" i "Grabovac" u Risnu (maj i jun 2022. godine)

Obuke u pomenutim domovima su realizovane u više navrata u dužem vremenskom intervalu. Bile su izuzetno produktivne. Usvojena su nova znanja, vještine i kompetencije koje će zaposlenima pomoći da odgovorno i koordinirano pružaju usluge budućim korisnicima Doma starih "Nikšić", kao i da primjenjuju stručne standarde u prepoznavanju njihovih potreba.

Zahvaljujući *Sporazumu o saradnji na realizaciji stručnog usavršavanja i obavljanja praktičnog rada* koji su potpisali JU Dom starih "Nikšić" i JU Dom starih "Grabovac" Risan, u okviru ovih ustanova pruža se podrška svim oblicima stručnog usavršavanja zaposlenih, jer je to neophodno za razvijanje dobrih poslovnih i međuljudskih odnosa, osnaživanje i bolje razumijevanje specifične problematike rada s korisnicima. Ovaj vid radne prakse je istovremeno predstavljao i određeni vid pomoći i podrške našim kolegama u ovim domovima. Svi zaposleni su iskazali spremnost za saradnju i ponovno okupljanje zarad ostvarivanja dobrih rezultata na ovom polju.

Okrugli sto na temu "Nasilje nad starijima – vrijeme je da reagujemo" (JU Dom starih "Podgorica" - jun 2022. godine)

Učesnici okruglog stola su saglasni oko toga da je najvažnije što smo počeli da brinemo i razgovaramo o brizi za najstarije, a ne samo da obilježavamo Dan starih. Važno je da starije osobe imaju pristup informacijama na osnovu kojih mogu da donose odluke i da imaju na umu raspoložive vrste pomoći u zajednici. Ovo može uključivati podršku i pomoć članova porodice ili prijatelja, zdravstvenih i socijalnih službi, policije, pravnika i sl. Međutim, svjedoci smo da sistem još uvijek ne funkcioniše na efikasan način. Dešava se da kada starija osoba i prijavi zlostavljanje i nasilje, ništa se ne preduzme i sistem ne reaguje na adekvatan način. Zaključak okruglog stola bi bio da ljudska prava starijih danas predstavljaju ljudska prava nas sutra. Moramo i imamo obavezu da vodimo računa jedni o drugima - starost nam je svima jedina sigurna budućnost. Problemu nasilja nad starijima treba pristupiti multidisciplinarno i multisektorski, s naglaskom na preventivno djelovanje i senzibilizaciju stručnjaka i uopšte šire javnosti.

Upoznavanje sa adekvatnom upotrebom terminologije, ispravnim pristupima osobama sa invaliditetom, komunikacijom i odnosom prema OSI (Savez slijepih Crne Gore - jun 2022. godine)

Tokom predavanja ukazano je na termine koji su nekad bili u upotrebi ili su još uvijek, a koji nijesu adekvatni. Zaposleni su imali priliku da nauče koji su pravilni termini kojih se treba pridržavati u budućem radu sa korisnicima. Takođe, dobili su smjernice na koji način se obraća korisnicima koji su OSI, kako im se pruža podrška, a opet poštuje i njihovo dostojanstvo. Model pristupa invaliditetu zasnovan na ljudskim pravima fokusira se na OSI, odnosno na mogućnosti, sposobnosti i principu samostalnog života. Predavanje je bilo izuzetno korisno, jer su zaposleni uspjeli da obogate postojeće znanje, ali i da dobiju nove informacije koje će ubuduće biti od velike koristi u radu sa korisnicima JU Dom starih "Nikšić".

Pristup osobama sa demencijom u socijalnoj zaštiti (obuka za stručne radnike i stručne saradnike - jul 2022. godine)

Tokom obuke učesnici su imali priliku da steknu osnovna znanja o savremenom razumijevanju demencije kao oboljenja koje utiče na promjene ponašanja oboljelog i značajno mijenja kapacitet za samostalnu brigu o sebi, vrstama demencije i specifičnim promjenama ponašanja izazvanim demencijom; da prepoznaju pamćenje i kognitivne funkcije kao izvor zdravlja i samostalnosti osoba i razumiju njihovu važnost za demenciju; da steknu osnovna znanja i razumiju značaj poznavanja i poštovanja prava, standarda i principa zaštite osoba sa demencijom, kao i njihovu povezanost sa ostvarivanjem kvaliteta života, dobiti i zadovoljenja potreba osoba sa demencijom i njihovih porodica kroz vođenje slučaja; sticanje osnovnih znanja i razumijevanje primjene intervencija i konkretnih postupaka u zaštiti osoba sa demencijom radi regulisanja izazovnih ponašanja; sticanje znanja o specifičnim zahtjevima u komunikaciji sa osobama sa

demencijom i razvoj vještine aktivnog slušanja. Obuka je zbog svoje praktične strane bila korisna i visoko ocijenjena od strane svih učesnika.

Obuka za primjenu tehnika programa "GRABFIPS" u radu sa osobama oboljelim od demencije (obuka za stručne radnike i stručne saradnike - jul 2022. godine)

Realizovana je obuka za dio stručnih radnika JU Doma starih "Nikšić" i JU Centra za socijalni rad za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik sa ciljem upoznavanja svih oblika demencije, kao i postupaka i intervencija u rešavanju problema svakodnevnog funkcionisanja oboljelih od demencije. Zaposleni iz Doma starih "Grabovac" Risan, rukovoditeljka službe za socijalni rad Bojana Plavša, psihološkinja Biljana Cimbalević i fizioterapeut Emil Luković održali su obuku za primjenu tehnika po programu "GRABFIPS" koji je akreditovala njihova ustanova, a koja za cilj ima ojačavanje kapaciteta stručnih radnika i stručnih saradnika kroz upoznavanje sa programom i njegovom praktičnom primjenom u radu sa licima oboljelim od demencije. Psihološkinje su govorile o "GRABFIPS-u" kao metodu očuvanja fizičkih i mentalnih kapaciteta osoba sa problemima demencije, dok se fizioterapeut bazirao na biopsihosocijalni pristup. Obuka je uspješno realizovana kroz interaktivna predavanja, odgledane kratke filmove, vježbe i diskusije.

Okrugli sto na temu "Institucionalni smještaj kao oblik zaštite osoba sa demencijom" (Zavod "Krog" i Udruženje "Impuls" - septembar 2022. godine)

Okruglom stolu, koji je okupio sve relevantne aktere u procesu institucionalnog smještaja, prisustvovali su predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, opština Plav, Nikšić i Gusinje, Crvenog krsta iz Plava i Nikšića, centara za socijalni rad iz Nikšića i Berana, domova starih iz Risna, Podgorice i Nikšića, kao i predstavnici nevladinih organizacija iz opštine Plav.

Najbitniji problemi u ovoj oblasti su stigma vezana za institucionalno zbrinjavanje osoba sa demencijom, nedostatak politika, lokalnih planova i strategija za socijalne usluge za osobe s demencijom i njihove njegovatelje, nedostatak infrastrukture za pružanje socijalnih usluga osobama s demencijom, nedostatak interesa državnih struktura da zaštite potrebe osoba s demencijom i njihove njegovatelje, nedostatak statističkih podataka o osobama s demencijom i njihovim potrebama, nedostatak dobrih praksa, neformalnih oblika podrške, nedostatak odgovora na potrebe starijih osoba sa demencijom i nedostatak odgovora na psihosocijalne potrebe njihovih njegovatelja. Učesnici okruglog stola su jednoglasni u ocjeni da se usluge za osobe sa demencijom uglavnom svode samo na institucionalnu zaštitu, dok je podrška onima van ustanova nedovoljna, a prema, do sada dobijenim podacima, u ruralnim područjima Crne Gore takvih je većina.

U okviru okruglog stola razgovaralo se o stvaranju mreže u okviru koje bi institucije međusobno razmjenjivale iskustva i znanja i zajednički osmišljavale efikasan odgovor na potrebe osoba s demencijom i psihosocijalne potrebe njihovih njegovatelja, te pripremi akcionog plana za součavanje sa problemima demencije na sjeveru Crne Gore.

Obuka o zaštiti i zdravlju na radu (Institut za crnu metalurgiju - septembar 2022. godine)

Upoznavanje sa rizicima koji mogu ugroziti zaštitu i zdravlje zaposlenog na radu, tj. dovesti do povreda na radu i profesionalnih bolesti, dio su obuke koju su prošli stručni radnici, stručni saradnici i saradnici Doma starih "Nikšić". Zaštita na radu podrazumijeva obezbjeđivanje uslova rada koji ne dovode u opasnost zaposlenog u vezi sa radom, preduzimanjem neophodnih mjera zaštite i njihovim sprovođenjem. Jedno od osnovnih prava svakog zaposlenog jeste puna bezbjednost i zaštita zdravlja tokom obavljanja poslova. Bezbjedna i zdrava radna sredina omogućavaju produktivan rad i život. Zadaci obezbjeđenja zaštite i zdravlja na radu dovode do povećanja kvaliteta izvršenih poslova, produktivnosti, zadovoljstva zaposlenih i motivacije za rad, čime se istovremeno povećava ne samo kvalitet života pojedinca, već i društva u cjelini. Zahvaljujući obuci, zaposleni u Domu su stekli neophodna znanja koja im mogu poslužiti da se zaštite u eventualno kriznim situacijama.

iCoDem 22 - Internacionalni kongres o demenciji u Sarajevu (Centar za demenciju BiH - septembar 2022. godine)

Predavanja su polaznicima približila demenciju obradom tema poput epidemiologije, simptoma, uzroka i toka bolesti, neuroimidžinga, procesa uspostavljanja dijagnoze, farmakologije do post-dijagnostičke podrške, značaja kognitivne procjene i stimulacije, sistema palijativne njege, načina prevencije, te aktivnosti kojima se podiže svijest o demenciji. iCoDem je skup koji je osmišljen na način da problemu prilazi multidisciplinarno i obraća pažnju kako na vizuru zdravstva tako i na one socijalne aspekte problema koji imaju višestruke finansijske i strukturne implikacije, ali i uticaje na život u zajednici uopšte.

Paneli iCoDem/22 su obradili teme kojima se povećalo znanje, razvila svijest i razmjenili stavovi, te identifikovali problemi sa kojima se susreću regionalna društva. Najveći uspjeh Kongresa je bogatstvo različitih struka koje timski žele pristupiti u pružanju podrške osobama sa demencijom. Učešće zaposlenih u službi za socijalni rad na ovom kongresu je od velikog značaja, jer su predstavnici sistema socijalne zaštite koji će realizovati institucionalni smještaj osoba sa demencijom i na taj način unaprijediti kvalitet života i doprinijeti očuvanju potencijala budućih korisnika.

Ispomoć kolegama u JU Dom starih "Pljevlja" (oktobar i novembar 2022. godine)

Zaposleni u službi za socijalni rad JU Dom starih "Nikšić" pomagali su kolegama Doma starih "Pljevlja" u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, pružajući adekvatnu uslugu brige i njege korisnicima. Rad u domu je bio od velikog značaja, prije svega zbog sticanja dodatnog iskustva, ali i usvajanja novih znanja i vještina. Nadamo se da će se saradnja između dvije ustanove nastaviti i ubuduće, na obostrano zadovoljstvo i napredak kako zaposlenih, tako i korisnika usluga čijem kvalitetu života doprinosi profesionalni i humani angažman.

I ovom prilikom uvjerali smo se u to da rad sa starijima mora biti ispunjen sa mnogo ljubavi, strpljenja i razumijevanja, kako bi korisnici znali da su i dalje uvaženi i poštovani. Prihvatanje i razumijevanje osjećanja starije osobe i pozitivan pristup, uz uvažavajući odnos prema njihovim potrebama, često je dragocjeniji od svega što učinimo za njih.

Obuka za primjenu tehnika programa "GRABFIPS" u radu sa osobama oboljelim od demencije (obuka za stručne radnike i stručne saradnike - novembar 2022. godine)

U Zavodu za socijalnu i dječiju zaštitu realizovana je obuka za primjenu tehnika programa "GRABFIPS" u radu sa osobama oboljelim od demencije. Istu su održali psihološkinja Biljana Cimbalević i fizioterapeut Emil Luković koji su zaposleni u Domu starih "Grabovac" gdje aktivno sprovode pomenuti program.

Obuka je doprinijela sticanju novih znanja i vještina koja omogućavaju psihofizičku stimulaciju korisnika i pomažu mu da samostalnije funkcioniše, naglasila je značaj multidisciplinarnog pristupa stručnjaka koji se bave pitanjem demencije, ali i pomogla u prepoznavanju individualnih potreba korisnika.

Učešće u obuci uzeo je ostatak zaposlenih u službi za socijalni rad koji nije mogao proći obuku prethodni put (zbog drugih radnih obaveza).

Nakon završenog programa obuke, naši zaposleni su osposobljeni da:

- ❖ razumiju i primjenjuju program u direktnom radu sa korisnikom,
- ❖ primjenjuju određene specifične metode i tehnike rada neophodne u radu sa licima oboljelim od demencije,
- ❖ razumiju potrebe korisnika i postupaju u njihovom najboljem interesu,
- ❖ prepoznaju kapacitete korisnika koji mogu biti značajni u svakodnevnom funkcionisanju i povećanju kvaliteta života osoba oboljelih od demencije.

Radno angažovanje zaposlenih u službi za socijalni rad u JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić (novembar i decembar 2022. godine)

JU Dom starih "Nikšić" i JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić potpisali su sporazum o saradnji na realizaciji stručnog usavršavanja i obavljanja praktičnog rada zaposlenih. Saradnja potpisnica zasniva se na principu transparentnosti, dobre prakse, odgovornosti, razumijevanja, a sve u cilju održanja i unapređenja profesionalnih kompetencija zaposlenih za obavljanje poslova u nadležnosti ustanova.

Sporazum je omogućio stručnim radnicima, stručnim saradnicima i saradnicima iz Doma starih "Nikšić" da borave u JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić kako bi na osnovu uvida u neposredan rad sa korisnicima i razmjenu iskustva mogli dodatno da se edukuju.

Aktivnosti na socijalnom mapiranju raseljenih i interno raseljenih lica na teritoriji države

Proces mapiranja započeo je u avgustu 2022. godine, kada smo Centrima za socijalni rad uputili e-mail sa adekvatnim pitanjima vezano za pomenutu problematiku. S obzirom na okolnosti koje su uslijedile nakon hakerskog napada na sajt Ministarstva rada i socijalnog staranja, nijesmo dobili povratne informacije. Nakon toga, rukovoditeljka službe je stupila u kontakt sa kolegama iz Centara za socijalni rad (Nikšić, Podgorica, Berane, Kolašin, Bar). Kao rezultat prethodno navedenog, oni su obišli pomenuta lica sa ciljem da im predoče prednosti boravka u JU Dom starih "Nikšić", poslije čega je obavještena o broju potencijalnih korisnika. Naglašavamo da su dobijeni varijabilni podaci, budući da su mapirana lica nakon izvjesnog vremena pokazala nesigurnost i kolebanje u pogledu svojih prethodno iznijetih stavova.

U oktobru 2022. godine, rukovoditeljka službe je sa socijalnom radnicom i radno-okupacionim terapeutom obišla interno raseljena lica koja su naseljena u stambenim objektima u Humcima (Nikšić). Razgovarali su sa zainteresovanim subjektima o uslugama koje će pružati JU Dom starih "Nikšić". Informisali su ih o svim pitanjima koja su ih interesovala i tom prilikom ukratko se upoznali sa njihovim životnim prilikama. Naglasili su da im stojimo na raspolaganju i da nas mogu kontaktirati za svaki vid podrške i pomoći ukoliko se odluče za domski smještaj.

U istom mjesecu, rukovoditeljka službe je kontaktirala NVO Help Montenegro sa sjedištem u Podgorici, obzirom da isti sprovode projekte koji doprinose uključivanju ranjivih grupa stanovništva u društveni i ekonomski život zemlje kao i smanjenju siromaštva među raseljenim i interno raseljenim osobama. Dobila je informaciju da će nas uskoro obavijestiti o potencijalnim korisnicima usluga doma. Takođe, uspostavila je komunikaciju i sa relevantnim licem iz Sekretarijata za socijalno staranje Glavnog grada Podgorica, pri čemu je dobila podatke o jednoj starijoj osobi romske nacionalnosti, koja je u stanju potrebe za smještajem.

Napominjemo, projekat izgradnje JU Dom starih "Nikšić" dio je Regionalnog stambenog programa koji se dijelom finansira iz donatorskog fonda, kojim upravlja Razvojna banka Savjeta Evrope. Kapacitet Doma je 208 mjesta, podijeljenih na četiri zgrade, od kojih su 104 mjesta predviđena za raseljena lica. Zbog toga smo radili na informisanju i sprovođenju pomenutih aktivnosti vezanih za raseljena lica.

Analiza Etičkog kodeksa za zaposlene u oblasti socijalne i dječije zaštite

U aktuelnim uslovima množenja etičkih kodeksa sa ciljem jačanja ugleda profesija može se uočiti da su nacionalni etički kodeksi u sferi socijalne zaštite zasnovani na suštinski istim principima, kao i da su međunarodni standardi u ovoj oblasti nesumnjivo dio domaće pravne regulative. Ostaje na vremenu i praksi da daju odgovor na pitanje stvarnih dometa

Etičkog kodeksa, kao jednog još uvijek relativno "mladog" pravnog instrumenta. S obzirom na preklapanje velikog broja normi koje regulišu ovu materiju, mišljenja smo da bi aktuelizovanje ove tematike trebalo da vodi u jedan jedinstveni etički i pravni akt, koji bi imao oslonac u univerzalnim moralnim i pravnim vrijednostima, uz uvažavanje specifičnosti domaćeg pravnog sistema i koji bi kao takav imao potvrdu u svojoj trajnosti. Zadatak pravne nauke ostaje da ukazuje na važnost podizanja svijesti i morala kod zaposlenih i poslodavaca, predstavnika licencnih profesija, ističući važnost obrazovanja i podsticanjem kulture rada, što može da doprinese tome da i moralne sankcije koje proizilaze iz etičkog kodeksa imaju praktičan i životni značaj.

Socijalna radnica je izvršila analizu aktuelnog Etičkog kodeksa za zaposlene u oblasti socijalne i dječije zaštite koja je prosljeđena Zavodu za socijalnu i dječiju zaštitu na razmatranje u nadi da će prihvatiti nove i bolje norme za sve zaposlene u ovoj oblasti.

Predlozi JU Dom starih "Nikšić" koji se odnose na unaprijeđenje položaja građana u oblasti socijalne i dječije zaštite upućeni na adresu Ministarstva rada i socijalnog staranja

Ako posmatramo dosadašnje iskustvo, integracija zahtjeva održivosti u razvojne politike će predstavljati veliki izazov zbog nesigurnosti i nedostatka informacija potrebnih za donošenje odluka. Zbog toga su nam od važnosti podizanje nivoa svijesti i izgradnja kapaciteta za implementiranje koncepta održivog razvoja. Definitivno najveći izazov predstavljaju promjene u sistemu upravljanja (poboljšanje saradnje, koordinacije i konsultacija između raznih sektora - unutar Vlade, kao i između Vlade i privatnog i civilnog sektora). Pored toga, tu su i promjene koje sa sobom nose procesi evropskih integracija i globalizacije, kao i potreba poboljšanja regionalne saradnje tako da ona doprinese postizanju ciljeva održivog razvoja.

U većini slučajeva potrebno je mnogo vremena da bi jedna zajednica postala nezavisna od tuđe pomoći. Zbog toga, u prelaznom periodu, moraju se primjeniti programi koji imaju za cilj privlačenje sredstava/pomoći od međunarodnih organizacija kada je riječ o pitanjima gladi, bolesti, beskućništva i drugih problema sa kojima se suočavaju siromašni, a koje čekaju da ih neko riješi. Nijesu ni svi programi borbe protiv siromaštva jednaki (jedni su efikasni, dok drugi troše novac i energiju) što implicira da moramo kreirati nove, a ne prilagođavati postojeće.

Prioriteti moraju biti adekvatan pristup u upravljanju složenim društvenim procesima, ali i pažljivo balansiranje ekonomskih i socijalnih ciljeva. Smanjenje, a potom i suzbijanje ovog problema zahtjevaju angažovanje svih društvenih aktera i konstantan dijalog kako bi se prevazišli obrasci neodrživog rasta i razvoja i konačno obezbjedili rezultati koji će nam donijeti koristi kao društvu u cjelini, pritom vodeći računa o budućnosti i sledećim generacijama.

Predloge za unapređenje položaja građana formirale su socijalna radnica i psihološkinja, uz prethodno odobrenje rukovoditeljke službe za socijalni rad i direktorice ustanove.

Ostale aktivnosti službe za socijalni rad

Pored pomenutih aktivnosti, zaposleni u službi za socijalni rad su **učesnici grupa za eksternu supervizijsku podršku** koja se realizuje u Zavodu za socijalnu i dječiju zaštitu. Supervizijski sastanci su nam pomogli da:

- ❖ poboljšamo profesionalni stil rada, kvalitet istog i da ostvarimo značajna postignuća,
- ❖ unaprijedimo odnos prema korisniku usluga kao i ustanovi,
- ❖ savladamo opterećenja u stručnom radu,
- ❖ konstruktivno preispitujemo praksu u sopstvenom interesu, kao i u interesu kolega i same ustanove.

Supervizija je jednako bitan proces i za supervizora i za članove grupe. Na ovaj način se povećavaju prilike za razmjenu iskustava, učenje i napredak. Supervizija uključuje sistemsku perspektivu, zajedničko stvaranje novog sadržaja. Cilj je nadmašivanje postojećih kapaciteta i podstrek učesnicima da hrabro koračaju putem kojim ranije nijesu išli.

Objavili smo i dva članka koji se tiču starijih kao dijela populacije koja je jedna od najvulnerabilnijih u društvenoj zajednici, a koja ujedno predstavlja i našu ciljnu kategoriju. Članci su dostupni na website JU Dom starih "Nikšić" - <https://domstarihmk.me/> - u rubrici Korisni članci pod nazivima:

- ❖ *Kako živjeti sa demencijom?* (objavljen u februaru 2022. godine),
- ❖ *Vještine komunikacije sa starijim osobama* (objavljen u septembru 2022. godine).

Ono čemu se posebno radujemo jeste **akreditacija programa obuke pod nazivom "Komunikacija sa starijim osobama"** koju su napisali naši zaposleni i za koju čekamo odobrenje komsije kako bi krenuli sa realizacijom i edukacijom relevantnih subjekata. Smatramo da će obuka biti sadržajna i zanimljiva, kao i da će pomoći stručnim radnicima, saradnicima i svim zainteresovanim licima u sticanju potrebnih znanja i vještina za rad sa ovim dijelom populacije.

Zaposleni u službi su u svakodnevnoj komunikaciji sa budućim korisnicima i zainteresovanim licima. Tokom proteklih godinu dana, za smještaj u našu ustanovu prijavilo se više od 100 osoba. Napominjemo da se broj korisnika koji su zainteresovani za smještaj u JU Dom starih "Nikšić" iz dana u dan povećava. Prijavljeni korisnici svakodnevno iskazuju zadovoljstvo i zahvalnost zbog realizovanih aktivnosti, a to je dokaz da smo se maksimalno posvetili svakom od njih i da želimo samo ono što je najbolje za njih.

Itekako je bitno postojanje ove vrste usluge, čiji je opšti cilj usmjeren na unapređenje socijalne zaštite starijih lica, sa integrisanim uslugama i podrškom radi očuvanja i poboljšanja kvaliteta njihovog života. Ovom vrstom usluge omogućava se našim starijim da ostanu aktivni članovi društva koliko god je to moguće obezbjeđujući im potpunu socijalnu integraciju. Starijoj osobi treba pristupiti bez predrasuda, uz puno poštovanje njene ličnosti i sa mnogo razumijevanja za njene potrebe i teškoće.

Stariji ne predstavljaju društveni teret, već društveni resurs. Još uvijek mogu sve nas da uče i mnogo toga da pruže ovom društvu. Oni su ličnosti sa kapacitetima, potrebama i interesovanjima usmjerenim ka različitim oblastima života. Ljudska prava starijih danas predstavljaju ljudska prava nas sutra. Moramo i imamo obavezu da vodimo računa jedni o drugima - starost nam je svima jedina sigurna budućnost. Služba za socijalni rad će se maksimalno truditi da našim korisnicima svaki trenutak proveden u Domu starih "Nikšić" predstavlja sreću i uživanje.

SLUŽBA ZA OPŠTE I PRAVNE POSLOVE

Ovu organizacionu jedinicu Doma starih "Nikšić" čine rukovodilac službe (*jedna zaposlena izvršiteljka koja se nalazi na bolovanju od maja 2022. godine*), stručni radnik na pravnim poslovima (*slobodno radno mjesto sa jednim izvršiocom*) i operateri-arhivari-administrativni radnici (*dva zaposlena izvršioca*).

Na kraju izvještajnog perioda u JU Dom starih „Nikšić“ zaposlenih je ukupno 71. Tokom 2022. godine zaključeni su ugovori o radu na neodređeno vrijeme i donijeta rješenja o zaradama za nova 34 izvršioca, shodno saglasnosti resornog ministarstva za prijem izvršilaca, od kojih je njih 26 zasnovalo radni odnos 01. decembra 2022. godine.

Za svakog zaposlenog formiran je personalni dosije, koji sadrži neophodnu dokumentaciju (oglasnu/konkursnu, kao i dokumentaciju neophodnu za obavljanje poslova radnog mjesta).

Službi trenutno nedostaje izvršilac za obavljanje pravnih poslova, a povodom oglasa za prijem jednog stručnog radnika ni jedan prijavljeni pravnik nije ispunjavao uslove, tj. nije imao potpunu prijavu (potrebnu licencu za rad).

Za obavljanja poslova u Komisiji za sprovođenje postupka javne nabavke, sa tri lica zaključen je ugovor o djelu kao stručnjacima iz oblasti predmeta javne nabavke.

Tokom godine za tri zaposlena prestao je radni odnos sporazumno.

Direktor ustanove izabran je na konkursu i zasnovao je radni odnos 05.02.2022. godine.

STRUKTURA ZAPOSLENIH U JU DOM STARIH „NIKŠIĆ“ NA KRAJU 2022. GODINE

Radno mjesto	Broj izvršilaca
Direktor	1
Pomoćnik direktora	1
Poslovni sekretar	1
Glavna medicinska sestra	1
Medicinska sestra-tehničar	10
Njegovateljica	9
Servirka	9
Fizioterapeut	2
Frizer/brijač	2
Rukovodilac službe za socijalni rad	1
Socijalni radnik	1
Psiholog	1
Radno - okupacioni terapeut	1

Radno - okupacioni saradnik	3
Rukovodilac službe za opšte i pravne poslove	1
Operater-arhivar-administrativni radnik	2
Glavni knjigovođa likvidator i fakturista	1
Stručni saradnik na knjigovodstvenim poslovima	1
Radnik na administrativno finansijskim poslovima-poslovi blagajnika	1
Magacioner	2
Službenik za javne nabavke	1
Radnik na održavanju termo-tehničkih instalacija	1
Domar	1
Vozač	2
Higijeničarka	3
Koordinator rada za vešeraj i šnajderaj	1
Radnik u vešeraju	1
Zaštitar lica i imovine - stražar	3
Radnik na održavanju kruga Doma	1
Rukovodilac kuhinjske službe	1
Kuvar	1
Pomoćni radnik u kuhinji	4

Svi zaposleni u Domu tokom 2022. godine prošli su obuku o zaštiti i zdravlju na radu i nakon obavljenog pismenog testiranja dobili potrebne sertifikate.

Shodno obavezama koje proističu iz Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 75/18), donijeta je Knjiga internih procedura JU Dom starih "Nikšić". Utvrđivanjem internih pravila i procedura uspostavljene su unutrašnje kontrole, kao i njihovo sprovođenje.

Imenovano je odgovorno lice za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unaprijeđenju upravljanja i kontrola čiji je zadatak da po potrebi inicira izmjene postojećih i donošenje novih procedura, kao i lice za koordinaciju na uspostavljanju procesa upravljanja rizicima i utvrđen Registar rizika ustanove.

Takođe, donijete su procedure koje je ova ustanova, kao pružalac usluge smještaja, dužna da obezbijedi korisniku, saglasno Pravilniku o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica ("Sl. list CG", br. 58/14, 21/16, 15/18 i 65/19).

U cilju što bolje saradnje sa drugim srodnim ustanovama i realizacije stručnog usavršavanja zaposlenih iz Doma i obavljanje praktičnog rada, zaključeni su sporazumi između JU Dom starih „Nikšić“ i Domova starih u Risnu i Pljevljima, kao i sa JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić i JZU Opšta bolnica Nikšić.

SLUŽBA ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE

Rad finansijsko-računovodstvene službe u 2022. godini se odnosio na upravljanje budžetom Ustanove, finansijsko planiranje i finansijsko izvještavanje u skladu sa pozitivnim propisima, kao i obavljanje redovnih aktivnosti:

- Knjiženje ulaznih faktura,
- Knjiženje izvoda,
- Knjiženje rešenja,
- Knjiženje ugovora,
- Knjiženje izvoda,
- Plaćanje dospjelih faktura,
- Vođenje blagajne,
- Obračun zarada,
- Kvartalni finansijski izvještaji,
- Godišnji finansijski izvještaj,
- Izrada finansijskog plana,
- Projekcija budžeta za 2023. godinu,
- Učestvovanje na obukama iz oblasti računovodstvenog programa.

Tokom 2022. godine raspisano je osam otvorenih postupaka javnih nabavki i to za:

- Putnički automobil - procijenjene vrijednosti sa pdv-om 18.000,00 eur; ugovor je potpisan u avgustu 2022. godine sa ponuđačem "Autočačak" doo Podgorica, u vrijednosti od 15.745,01 € sa PDV-om,
- Svježe meso, proizvodi od mesa i riba - procijenjene vrijednosti sa pdv-om 50.000,00 eur,
- Hljeb i peciva - procijenjene vrijednosti sa pdv-om 20.000,00 eur,
- Voće, povrće i srodni proizvodi - procijenjene vrijednosti sa pdv-om 15.000,00 eur,
- Mlijeko i mliječni proizvodi, jaja - procijenjene vrijednosti sa pdv-om 30.000,00 eur,
- Prehrambeni proizvodi i piće - procijenjene vrijednosti sa pdv-om 30.000,00 eur,
- Oprema za fizikalnu terapiju - procijenjene vrijednosti sa pdv-om 22.000,00 eur,

- Medicinska oprema i pomagala - procijenjene vrijednosti sa pdv-om 86.000,00 eur.

Napomena: Navedene otvorene postupke javnih nabavki sprovodila je komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda. Ni na jedan navedeni sprovedeni postupak nije izjavljena žalba.

Takođe, u toku 2022. godine za potrebe JU Dom starih „Nikšić“, raspisane su tri jednostavne nabavke za iznos preko 5.000,00 eura:

- Kuhinjski inventar procijenjene vrijednosti sa pdv-om 12.100,00 eur; ugovor je potpisan u decembru 2022. godine sa ponuđačem “Ribnica commerce” doo Podgorica, u vrijednosti od 11.737,00 € sa PDV-om;
- Oprema za održavanje higijene procijenjene vrijednosti sa pdv-om 24.000,00 eur; ugovor je potpisan u decembru 2022. godine sa ponuđačem “Pahmont” doo Cetinje, u vrijednosti od 23.617,38 € sa PDV-om;
- Sredstva za higijenu procijenjene vrijednosti sa pdv-om 15.000,00 eur.

Napomena: Navedeni postupak za jednostavne nabavke sprovodila je službenica za javne nabavke.

Takođe, napravljen je i objavljen na portalu za javne nabavke plan javni nabavki za 2022. godinu, Izmjene i dopune plana javnih nabavki za 2022. godinu kao i polugodišnji izvještaj o javnim nabavkama za period od 1. januara do 30. juna 2022. godine.

U decembru 2022. godine usvojen je Finansijski plan za 2023. godinu, a u narednom periodu Službu za finansijsko - računovodstvene poslove pored tekućih obaveza, očekuje priprema Plana javnih nabavki za 2023. godinu, polugodišnji izvještaj o javnim nabavkama za period od 1. jula do 31. decembra 2022. godine.

SLUŽBA ZA NJEGU I ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

Službu za njegu i zdravstvenu zaštitu Doma starih „Nikšić“ čine glavna medicinska sestra, deset medicinskih sestara/tehničara, dva fizioterapeuta/tkinje i devet njegovateljica.

Zdravstveni nadzor i higijenski tretman korisnika u Domu biće obezbijeđen u kontinuitetu 24 časa, te će samim tim rad medicinskih sestara i njegovateljica biti smjenski. Dominantne bolesti korisnika Doma su u skladu sa starosnom dobi i u opštoj populaciji, i to: kardiovaskularne bolesti, dijabetes, cerebrovaskularne bolesti, psihijatrijske bolesti, neurodegenerativne bolesti, bolesti lokomotornog sistema i u manjem broju maligna oboljenja. Najčešće je riječ o udruženim hroničnim bolestima, uz povremenu pojavu akutnih bolesti i stanja.

Najveći broj korisnika je u velikom stepenu samostalan u obavljanju osnovnih dnevnih aktivnosti kao što su uzimanje hrane, priprema kafe, javljanje na telefon, upravljanje novcem i sl. Podrška će im najčešće biti potrebna prilikom održavanja lične higijene (kupanje). Među prijavljenim korisnicima imamo nepokretnih, koji su u potpunosti zavisni od pomoći drugog lica u svakom aspektu obavljanja osnovnih dnevnih aktivnosti i zadovoljavanja osnovnih životnih potreba. Korisnici koji se otežano kreću najčešće pate od udruženih zdravstvenih problema i najčešće zahtjevaju pomoć i podršku u aspektima koji se odnose na održavanje higijene, namještanje kreveta itd.

U protekloj godini zaposleni u službi za njegu i zdravstvenu zaštitu su u kontinuitetu pohađali obuke u domovima starih: „Grabovac“, „Pljevlja“ i „Bijelo Polje“. Zaposleni su pomagali kolegama u pomenutim domovima u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, pružajući adekvatnu uslugu njege i zdravstvene zaštite. Na pomenutim obukama zaposleni su imali priliku da stiču nova znanja, da razvijaju kompetencije koje će im pomoći u budućem radu sa starijim licima, kao i da nauče kako da na kvalitetan i profesionalan način odgovore svim njihovim potrebama. Takođe, zaposleni su bili radno angažovani u SBPB "Dr Jovan Bulajić" u Brezoviku, JZU Opšta bolnica Nikšić, JU Centar "Ljubović", i JU „Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić“. Obuke u pomenutim ustanovama bile su od velikog značaja, prije svega zbog usvajanja novih znanja, ali i sticanja dodatnog iskustva.

Sušтина primarne zdravstvene njege je u sprovođenju higijensko-dijetetskog i medikamentoznog tretmana sa primatom na prevenciji. Tu spadaju: mjerenje vitalnih parametara, peroralna i parenteralna terapija, previjanje rana, plasiranje katetera, pripremanje, administriranje i bilježenje propisanih lijekova, posmatranje i bilježenje stanja korisnika, prepoznavanje i kontrolisanje akutnih stanja čestih kod starijih pacijenata. Obuke su pomogle zaposlenima i povodom novonastale epidemiološke situacije, izazvane virusom Covid-19. Osoblje je imalo priliku da se upozna sa svim

neophodnim mjerama i postupcima u cilju liječenja i praćenja stanja zaraženih korisnika. Takođe, to iskustvo će im mnogo značiti u daljem radu, kako bi u Domu starih „Nikšić” nastavili pravilno i dosljedno sprovođenje preventivnih aktivnosti i kako bi se zaštitili korisnici i zaposleni u slučaju pojave virusa u Domu.

Dana 14.11.2022. godine medicinske sestre pohađale su obuku, koja je realizovana u organizaciji Crvenog krsta Nikšić. Ista je realizovana sa ciljem sticanja znanja i vještina, kao i upoznavanja sa tehnikama i postupcima u pružanju prve pomoći. Medicinske sestre su osposobljene da reaguju u slučaju naglog pogoršanja zdravstvenog stanja korisnika.

Izrada procedura od važnosti za rad službe za njegu i zdravstvenu zaštitu

U protekloj godini izrađene su procedure koje su od velikog značaja za funkcionisanje službe za njegu i zdravstvenu zaštitu. Riječ je o:

- Internoj proceduri za njegu i zdravstvenu zaštitu korisnika JU Dom starih „Nikšić“;
- Internoj proceduri o komunikaciji unutar službe za njegu i zdravstvenu zaštitu u slučaju dodatne medicinske njege korisnika JU Dom starih „Nikšić“;
- Internoj proceduri za upravljanje i kontrolu lijekova/opijata u JU Dom starih „Nikšić“;
- Internoj proceduri o provjeri zaliha, rokova i odlaganja lijekova sa isteklim rokom trajanja.

Fizioterapeutski tretman

U protekloj godini fizioterapeuti su bili na obukama u JU Dom starih „Grabovac” Risan, JZU Opšta bolnica Nikšić, Specijalnoj bolnici za plućne bolesti „Dr Jovan Bulajić” Brezovik, JU „Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju” Nikšić. Obuke su realizovane sa ciljem dodatne edukacije, kao i razmjene iskustava koja će biti od velike koristi za budući rad fizioterapeuta.

Tokom obuke u JU Dom starih „Grabovac” imali su priliku da korisnicima omoguće i olakšaju svakodnevne aktivnosti u cilju poboljšanja kvaliteteta života kroz program rehabilitacije. Na osnovu propisanih terapija od strane ordinirajućeg ljekara, primjenjivali su individualne i grupne terapijske vježbe.

Imali su priliku da prate: uzimanje funkcionalnog statusa korisnika, mjerenje obima pokreta, mjerenje mišićne snage, testiranje motorne funkcije, praćenje postignutih terapijskih efekata, izvođenje osnovnih aktivnosti u kineziterapiji primjenjujući pasivne, aktivne i aktivno potpomognute pokrete kao i vježbe uz otpor, primjenu ortopedskih pomagala, i upućivanje korisnika na njihovo korištenje i održavanje. U toku rada sa korisnicima, pratili su njihov napredak i reakciju na terapiju, o tome obavještavali ljekara, kao i o svim značajnim promjenama koje su primjetili u cilju efikasnijeg liječenja i rehabilitacije. Tokom obuke imali su priliku da prate proces rehabilitacije korisnika nakon

virusa Covid-19. Prilikom rada sa tim korisnicima primjenjivali su vježbe disanja u cilju poboljšanja ventilacije pluća. Timska saradnja fizioterapeuta kao i saradnja sa ostalim članovima medicinskog tima je neophodna za kvalitetno i profesionalno odrađen posao, što su fizioterapeuti mogli takođe da vide tokom obuke.

Tokom obuke u JZU Opšta bolnica Nikšić, u jedinici fizikalne terapije i rehabilitacije fokus je bio usmjeren na pacijente kojima je potreban postoperativni oporavak, kojima je zbog povreda ili hroničnih stanja ograničeno kretanje i pokretljivost što direktno utiče na njihov kvalitet života i svakodnevno funkcionisanje. Zadatak fizioterapeuta je bio da omoguće oporavak, otklone bol, vrate pokretljivost kako bi se pacijent što prije vratio svojim svakodnevnim aktivnostima, a da bi to postigli potrebno je bilo individualno prilagoditi terapiju svakom pacijentu. Prije nego što se započne sa fizikalnom terapijom pacijent obavlja pregled kod ljekara specijaliste koji je precizno odredio dijagnozu kao i vrstu fizikalne terapije koja će se primjenjivati. Ukoliko je potrebno, to može biti kombinacija više različitih metoda i broja terapija, koje će dovesti do progresivnog poboljšanja ili oporavka nakon povrede. Tokom rada sa pacijentima primjenjivali su kineziterapiju i elektroterapiju.

Kineziterapija je jedna od češćih metoda koja se primjenjuje u liječenju pacijenta zbog širokog spektra pozitivnog djelovanja na različite probleme. Ovaj vid fizikalne terapije odnosi se na liječenje pokretima koje pacijent radi putem vježbi koje je ljekar preporučio. Zavisno od dijagnoze postavlja se sistem pokreta, odnosno vježbi koji aktiviraju određene mišiće kod kojih je prisutan problem. Na ovaj način se jačaju mišići i poboljšava stanje pacijenta. Posebno se preporučuje kod sportskih povreda, jer ubrzava oporavak. Kineziterapija, između ostalog obuhvata vježbe za lumbalni dio, osteoporozi, kada je kod pacijenta došlo do preloma kostiju, za kifozu, skoliozu, za bol u koljenu, vratu ili ramenima i druge korektivne vježbe prilagođene specifičnim problemima zbog kojih se dolazi na terapiju. Ovaj vid terapije podrazumjeva korišćenje struje određene jačine i napona kojima se utiče na tačno lociranu oboljelu regiju. Djeluje tako što širi krvne sudove, ubrzava cirkulaciju, smanjuje mišićni spazam, upalu i zapaljenske procese. Na taj način otklanja se bol i ubrzava oporavak. Elektroterapija se preporučuje kod sportskih povreda mišića i ligamenata, artroze, artritisa, bolova u kičmenoj regiji, kao i kod pacijentata koji imaju problema sa nervima i cirkulacijom.

Fizikalnom terapijom djeluje se na otklanjanje bola u mišićima ili ligamentima, na brži oporavak koštano mišićnog sistema nakon povreda, ali i prevenciju od budućih povreda. Kod pacijenata sa hroničnim problemima, primjenom fizikalne terapije, stanje se poboljšava što utiče na kvalitet njihovog života. Kada se govori o pacijentima sa hroničnim problemima misli se na bolesti artritisa, artroza, spinalne stenoze, Parkinsonove bolesti i drugih. Tokom obuke zaposleni fizioterapeuti su imali priliku da rade sa pacijentima na odjeljenju ortopedije, neurologije, interne medicine kao i urologije. Na odjeljenjima smo primjenjivali preoperativnu i postoperativnu rehabilitaciju. **Preoperativna rehabilitacija**

je veoma bitna u cjelokupnoj rehabilitaciji, jer ubrzava sami oporavak pacijenta. Radili su vježbe ciljane grupe mišića, kako bi ih pripremili da preuzmu ulogu aktivnih stabilizatora operisanog područja, i tako izbjegli slabost mišića koja nastaje zbog štednje zahvaćenog ekstremiteta zbog bolova. **Postoperativna rehabilitacija** čija primjena ima za cilj smanjenje otoka, bola, povećanje obima pokreta i funkcije, povratak mišićne snage i mase.

Za vrijeme obuke u Specijalnoj bolnici za plućne bolesti „Dr Jovan Bulajić“ Brezovik, imali su priliku da primjenjuju plućnu rehabilitaciju čija je svrha redukcija simptoma i poboljšanje kvaliteta života kod ljudi sa hroničnim plućnim bolestima. Program plućne rehabilitacije koji su primjenjivali dovodi do značajnog kliničkog poboljšanja, do smanjenja osjećaja nedostatka zraka, podnošenja napora i samim tim smanjenja broja hospitalizacija. Obučavali su pacijente pravilnom primjenom inhalatora i pumpica, kako bi se odgovarajuća doza lijeka u potpunosti iskoristila.

Položajna drenaža primjenjivana je kod pacijenata koji se liječe od bronhitisa, pneumonije, apcesa i bronhiektazija, u cilju evakuisanja nagomilanog sekreta i gnoja iz bronhijalnog stabla. **Manuelnu i vibracionu masažu** sprovodili su u cilju smanjenja spazma mišića koji se koriste pri disanju. **Vježbe disanja** koje su najznačajnija metoda u liječenju pacijenata sa hroničnim plućnim bolestima (bronhitis, enfizem, cistična fibroza, pleuritis). **Vježbe snage** koriste se za jačanje mišića gornjih i donjih ekstremiteta kod pacijenata sa HOBP, bronhijalnom astmom, kod intersticijalnih bolesti pluća, plućne arterijske hipertenzije, kao i u preoperativnoj pripremi.

Kroz individualni pristup svakom pacijentu u kom učestvuje tim (pulmolog, specijalizovani fizioterapeut, psiholog i medicinske sestre), kreira se kompleksni rehabilitacioni program koji pored fizičkog aspekta uključuje psihološki, emocionalni i socijalni aspekt bolesti.

JU „Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju“ Nikšić ima za cilj zaštitu, promociju i unapređenje prava djece i omladine sa smetnjama u razvoju, njihovu socijalizaciju i integraciju u zajednici. U Centru su imali priliku da sa djecom primjenjuju grupne vježbe istezanja i razgibavanja koje su prilagođavali njihovim mogućnostima. Kineziterapija je od velike važnosti, jer intenzivne tjelesne aktivnosti smanjuju hiperaktivnost, agresiju i destruktivno ponašanje. Takođe, primjenjivali su i individualne vježbe u radu sa djecom, koje su obuhvatale pasivne vježbe, aktivne, aktivno-potpomognute i vježbe istezanja.

Takođe, u protekloj godini, fizioterapeuti su pravili popis opreme neophodne za fizikalnu terapiju koja će se sprovoditi u našoj ustanovi. Posvećeno su radili na izradi tehničke specifikacije za nabavku opreme za fizikalnu terapiju, kao i na opisu bitnih karakteristika predmeta nabavke.

SLUŽBA ODRŽAVANJA

Služba održavanja broji:

- jednog radnika na održavanju termotehničkih instalacija,
- dva vozača,
- tri higijeničarke,
- jednu koordinatorku rada za vešeraj i šnajderaj,
- jednu radnicu u vešeraju,
- tri zaštitara lica i imovine - stražara i
- jednog radnika na održavanju kruga Doma.

Prvi značajniji korak službe bio je upoznavanje sa prostorijama Doma za stare "Nikšić" i stupanje u kontakt sa izvođačima radova.

Organizovana je obuka navedenih zaposlenih u trajanju od deset dana u JU Dom za stare „Grabovac“ iz Risna. Kao najstariji dom za stare u Crnoj Gori, dom u Risnu uzet je kao referentna institucija u daljem planiranju organizacije službe održavanja doma u Nikšiću, kao i u planiranju troškova u službi.

U saradnji sa izvođačima radova, organizovan je rad zaštitarske službe na samom gradilištu, gdje su se kolege upoznale sa svim prostorijama, i pomno pratili i izvještavali o napretku radova. Značajno je napomenuti njihovo učešće prilikom posjeta domu od strane budućih korisnika, kao i ostalih posjetilaca. Ovaj rad nastavljen je do danas i u planu je da se produži sve do otvaranja ustanove, kada bi prešli na drugu vrstu organizovanja zaštitarske službe. Pripremljen je finansijski plan vezan za službu za 2023. godinu.

Tokom čitavog perioda rada službe dnevno je praćena dinamika radova na Domu i o istima je izvještavan kolegijum. Date su u više navrata zamjerke na projekat, čak je i poslat dopis „Direkciji za javne radove“ sa navedenim osnovnim greškama.

Uspostavljeni su kontakti sa većinom izvođača radova, i od istih uzeti odgovarajući projekti, koji značajno olakšavaju rad službe i pripreme svih dokumentacija potrebnih za dalji rad službe.

KUHINJSKA SLUŽBA

Radom službe rukovodi rukovoditeljka kuhinjske službe, pored kojeg službu trenutno sačinjavaju kuvar, devet servirki i četiri pomoćna radnika u kuhinji. Sastavni dio usluga koje će se pružati korisnicima su i usluge ishrane.

JU Dom starih „Nikšić” posjeduje moderno opremljenu kuhinju, opremljenu po najvišim standardima koja će funkcionisati po HACCP sistemu. HACCP standard za kuhinju Doma starih „Nikšić” implementiran je kako bi se na adekvatan način obezbjedili uslovi za sve potrebne i adekvatno ispunjene uslove za pripremu obroka našim budućim korisnicima. Pripremili smo svu neophodnu dokumentaciju, održali sastanke sa predstavnicima firme za implementaciju međunarodnih standarda, što je i rezultat uspješne implementacije. U narednom periodu je planirana i sertifikacija.

Takođe, u toku je priprema normativa za jelovnik. Jedan od prioriteta kuhinje je postavljanje visokog standarda za pripremu kvalitetnih i raznovrsnih obroka. U toku je izrada bogatog jelovnika koji će biti istaknut na vidnom mjestu i sa sigurnošću tvrdimo da će korisnici biti zadovoljni kvalitetom i izborom hrane. Za korisnike sa određenim zdravstvenim potrebama biće izrađeni posebni jelovnici.

Budući da je Dom starih „Nikšić” u proteklom periodu uspostavio kontakt i dobru saradnju sa drugim domovima u Crnoj Gori, više puta su organizovane obuke za zaposlene. Osoblje kuhinjske službe je više puta boravilo u domovima starih „Grabovac” - Risan i „Bijelo Polje”, a sve sa ciljem obučavanja i usavršavanja. Takođe, zaposleni u kuhinjskoj službi su boravili u Domu starih „Grabovac” kako bi pomogli svojim kolegama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, a samim tim usavršili svoje vještine koje će im biti neophodne u radu. U cilju kvalitetnog i odgovornog poslovanja ustanova je počela sa nabavkom opreme koja nedostaje, pa je u skladu sa navedenim rukovoditeljka kuhinjske službe izradila specifikaciju za nabavku hrane, za koje su i raspisani tenderi.

Svi izrazi koji su u ovom izvještaju korišćeni za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste u ženskom rodu.

Broj: 1-142-396/23

Nikšić, 30.01.2023. godine

DIREKTORICA

mr Anđela Lalatović

Anđela Lalatović